

SADRŽAJ

Predgovor 1

I – OSNOVE MENADŽMENTA 3

1. Pojam, proces menadžmenta i međuzavisnost sa organizacijom.....3

1.1. Pojam menadžmenta 3

1.2. Proces menadžmenta 6

1.3. Odnos organizacije i menadžmenta.....8

2. Menadžeri 9

2.1. Karakteristike savremenog menadžera.....9

2.2. Funkcije menadžera 15

2.2.1. Generalni direktor.....15

2.2.2. Zamenik i pomoćnici generalnog direktora..18

2.2.3. Član upravnog odbora 19

2.2.4. Direktor marketinga 19

2.2.5. Direktor istraživanja i razvoja 21

2.2.6. Direktor proizvodnje 22

2.2.7. Direktor finansija.....23

2.2.8. Direktor kadrovskih poslova 25

2.2.9. Direktor pravnih i opštih poslova 26

2.2.10. Direktor informatike 27

2.2.11. Direktor profitnog centra 28

2.3. Obrazovanje menadžera 29

2.4. Planiranje karijere menadžera	33
2.5. Vrednovanje menadžera.....	36
2.5.1. Kriterijumi za izbor menadžera	36
2.5.1.1. Definisanje relevantnih zahteva	38
2.5.1.2. Prikupljanje podataka o kandidatu	39
2.5.1.3. Analiza i ocena prikupljenih podataka o kandidatu	39
2.5.1.4. Intervju.....	40
2.5.1.5. Testiranje	41
2.5.1.6. Ocenjivački centar	41
2.5.1.7. Ocena sposobnosti i odluka o izboru	42
2.5.2. Kriterijumi za ocenu menadžera.....	42
2.6. Uloga menadžera u unapređenju rada tima	47
3. Preduzetništvo.....	49
3.1. Pojam i značaj preduzetništva	49
3.2. Osnovne pretpostavke za primenu preduzetništva	50
3.3. Preduzetničke strategije.....	52
3.3.1. Biti prvi, ali istovremeno i najbolji.....	53
3.3.2. Pogodite ih tamo gde ne očekuju.....	53
3.3.2.1. Kreativna imitacija.....	53
3.3.2.2. Preduzetnički džudo.....	53
3.3.3. Strategije osvajanja ekološke niše	54
3.3.4. Strategija promenjene vrednosti i karakteristike	54

II – MENADŽMENT INFORMACIONI SISTEM.....55

1. Značaj informacija i informacionih sistema.....	55
2. Definisanje menadžment informacionog sistema.....	58
3. Potrebe menadžera za informacijama	59
4. Sistemi za podršku odlučivanju.....	61

III – STRATEŠKI MENADŽMENT.....63

1. Pojam strateškog menadžmenta, strategije i politike	63
2. Model strateškog menadžmenta	65
3. Ciljevi.....	68

3.1. Pojam i vrste ciljeva	68
3.2. Karakteristike ciljeva	74
3.3. Postavljanje ciljeva.....	74
3.4. Metode za formulisanje ciljeva	75
4. Osnovni trendovi razvoja saobraćaja (saobraćajnog sistema) u razvijenim zemljama.....	77
5. Savremeni metodi i tehnike strateškog menadžmenta.....	83
5.1. SWOT analiza	83
5.2. BPEST analiza	84
5.3. Bendžmarketing	85
5.4. Portfolio modeli	86
5.5. Metod scenarija	88
6. Analiza okruženja	90
6.1. Analiza eksternog (spoljašnjeg) okruženja.....	90
6.2. Analiza internog okruženja (preduzeća).....	92
7. Formulisanje strategije.....	94
7.1. Definisane strategije razvoja saobraćajnog sistema	94
7.2. Definisane strategije razvoja preduzeća	96
8. Osnove dugoročnog planiranja.....	104
8.1. Osnovni pristup planiranju	104
8.2. Savremene metode planiranja	106
8.3. Centralističko i participativno planiranje	107
 IV – ORGANIZOVANJE	 109
1. Osnovni pristup organizovanju	109
2. Podela rada i opis radnog mesta	111
3. Organizovanje organizacionih jedinica	113
4. Autoritet i delegiranje autoriteta	115
5. Centralizacija i decentralizacija	118
6. Organizacioni modeli	121
6.1. Osnovni pristup strukturiranja organizacije	121
6.2. Funkcionalna organizacija.....	121
6.3. Divizionalna organizacija.....	122
6.4. Projektna organizacija	123
6.5. Matrična organizacija	125
6.6. Mrežna organizacija	127
6.7. Virtuelna organizacija	129

7. Organizaciona kultura	130
7.1. Pojam i značaj organizacione kulture.....	130
7.2. Faktori relevantni za organizacionu kulturu.....	133
7.3. Upravljanje organizacionom kulturom.....	134
V – KADROVI	139
1. Značaj kadrova i kadrovske politike	139
2. Osnovne tendencije upravljanja ljudskim resursima.....	142
3. Upravljanje ljudskim resursima	143
3.1. Planiranje kadrova.....	143
3.2. Rekrutacija kadrova	144
3.3. Selekcija i izbor kadrova.....	145
3.4. Obuka za radno mesto	146
3.5. Ocenjivanje rada.....	147
3.6. Nagrađivanje zaposlenih	150
3.7. Penzionisanje i zamena zaposlenih	154
VI – VOĐENJE	155
1. Stilovi vođenja.....	155
1.1. Pojam stila vođenja	155
1.2. Vrste (tipovi) stila vođenja.....	156
1.2.1. Autoritativni stil vođenja.....	156
1.2.2. Participativni stil vođenja.....	157
1.2.3. Stil vođenja "Laisser-faire"	157
1.2.4. Izbor stila vođenja	160
1.3. Stilovi vođenja u nekim razvijenim zemljama	161
1.3.1. Neke karakteristike stila vođenja u Evropi.....	161
1.3.2. Osnovne karakteristike američkog stila vođenja.....	162
1.3.3. Osnovne karakteristike japanskog stila vođenja.....	162
2. Organizovanje sastanka.....	166
2.1. Svrha održavanja sastanka	166
2.2. Planiranje sastanka	167
2.3. Priprema sastanka.....	167
2.4. Vođenje sastanka.....	171

2.4.1. Uvodni deo sastanka.....	171
2.4.2. Razmatranje problematike – diskusija.....	171
2.4.3. Formulisanje i usvajanje odluka.....	173
2.5. Sprovođenje odluka.....	174
2.6. Kontrola sprovođenja odluka	174
3. Motivacija.....	175
3.1. Pojam i značaj motivisanja zaposlenih.....	175
3.2. Analiza teorija motivacija i njihove primene	175
3.2.1. Pregled najznačajnijih teorija motivacije	175
3.2.2. Iskustva inostranih preduzeća u primeni teorija motivacija.....	179
3.2.3. Mogućnosti primene teorija motivacije u saobraćajnim preduzećima	180
3.3. Modeliranje sistema motivacije zaposlenih	180
3.3.1. Faktori koji utiču na motivisanje	180
3.3.2. Definisanje procesa motivacije zaposlenih	184
3.4. Uloga menadžera u motivisanju zaposlenih.....	187
4. Komunikacije	188
5. Liderstvo	192
5.1. Pojam liderstva.....	192
5.2. Menadžment i liderstvo.....	194
5.3. Najznačajniji pristupi (teorije) liderstva.....	195
5.3.1. Proučavanje karakternih osobina.....	195
5.3.2. Bihejvioristički pristup liderstvu	196
5.3.3. Kontigentni pristup liderstvu	196
5.4. Harizmatski i transformacioni lider.....	198
6. Odlučivanje.....	199
6.1. Identifikacija i selekcija problema	200
6.2. Formulacija problema i dijagnoza uzroka	200
6.3. Razrada alternativnih rešenja	200
6.4. Evaluacija mogućih (alternativnih) rešenja	201
6.5. Donošenje odluke.....	202
6.6. Implementacija odluka	202

VII – MENADŽMENT SISTEMI	203
1. Menadžment na principu izuzetka.....	203
2. Menadžment delegiranjem – hartzburgerov model	204
3. Menadžment prema rezultatima	206
4. Menadžment prema ciljevima	206
4.1. Osnovni koncept menadžmenta prema ciljevima.....	206
4.2. Strategije za primenu koncepcije menadžment prema ciljevima.....	208
 VIII – KONTROLISANJE.....	 213
1. Pojam i značaj kontrolisanja	213
2. Proces i metode kontrolisanja	214
 IX – MENADŽMENT U FUNKCIJI BUDUĆEG PRIVREDNOG RAZVOJA.....	 219
1. Očekivani trendovi privrednog razvoja	219
2. Osnovni pravci razvoja menadžmenta.....	221
 X – MENADŽMENT PROMENA (UPRAVLJANJE PROMENAMA)	 225
1. Značaj upravljanja promenama.....	225
2. Izvori promena	226
3. Strategija promena	228
4. Proces upravljanja promenama	233
5. Modeli za upravljanje promenama.....	235
5.1. Model strateškog menadžmenta	235
5.2. Model 7S	235
5.3. Levin-ov model	236
6. Uloga menadžera u upravljanju promenama.....	237

XI – MENADŽMENT ZNANJA (UPRAVLJANJE ZNANJEM).....	239
1. Značaj upravljanja znanjem	239
2. Pojam i definisanje upravljanja znanjem	240
3. Osnovni elementi upravljanja znanjem.....	242
4. Primena koncepta upravljanja znanjem.....	243
 Literatura	247
 Spisak pojmova	253
 Beleška o autoru.....	257